

JEOMETRYJA (21) *sb f*

Zawsze *ge-*.

Oba *e* oraz *o* jasne, a *pochylone*.

sg N jeometryjã (7). ◊ *G* jeometryjéj (4). ◊ *A* jeometryją (6). ◊ *I* jeometryją (2). ◊ *L* jeometryjéj (2).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Dział matematyki zajmujący się mierzeniem linii, powierzchni i brył [miernicka nauka – geometria Cn] (18)* : Tenże też sposób około liczyby/ który Arithmetiką jest nazwan: y owielkosciach który Geometrią bywa mianowan *KwiatKsiąż* I3; *OrzQuin* H3; Plato na drzwiach swéy Szkoły pisał: bez Geometryéy żaden tu niechay niewchodzi. [...] Philo powiedział/ Iż Geometria jest główne miasto wżytkich Náuk. *GrzepGeom* A3v; Iáko dáleko od nas do Mieściacá/ á od Mieściacá zaś do Słóncá. Iáko dáleko do niebá/ á potym iáko wielkie jest niebo w okrąg. Tego wżytkiégo óni mądry ludźie przez Geometr. dochodźili *GrzepGeom* B2, A3, A3v [4 r.], A4, A4v, B2v; Bo ácz tho zową wyzwolonemi náukámi/ Grámmátikę/ Logikę/ Retorikę/ Muzikę/ Aritmetikę/ Geometrią/ y Astronomią/ á łá to náuki poważne á trudne. *RejZwierc* 13v.

a. *Dzieło poświęcone geometrii (4)* : Geometria iészce nigdy w Polkim ięzyku nie byłá *GrzepGeom* N2v, Q3v.

Tytuł (2): GEOMETRIA, To jest/ Miernicka Náuká *GrzepGeom* A [*idem*] C.

2. *Nauka o mierzeniu ziemi, gruntów; miernictwo [geometria – pomierzenie ziemi Mącz 144c; – rozmierzenie ziemi Calep] (3)* : Egipcianie napierwey tę náukę wynaleźli Geometrią/ to jest rozmierzanie. *BielKron* 270; *KwiatKsiąż* I3 marg; Albo co pomoże Geometria iż sie kto náuczy światá ábo cudzych gruntow rozmierzać gdy sie sam rozmierzyć pocźciwie nie vmie *RejZwierc* 14.

Synonimy: 2. *pomierzenie, rozmierzenie*.